

Deniz Gokce

Yenilenebilir enerji mi?

Birkac gundur enerji konusunda yazilar yaziyoruz ya, bir okur telefon etti ve sordu: 'Galiba siz nukleer enerji taraftarisiniz ve herhalde gizli acendaniz var, nukleer bir seyler alip satiyor musunuz, bu islerle iliskiniz var mi?' Halbuki bu tur sorulara muhatap olmamak icin iki gun evvel, 'Akkuyu-Karakuyu ile hicbir alakamiz yoktur, taraf degiliz!' sozlerini bu tur ithamlara karsi yazmistik.

Simdi bir kere daha acikca belirtelim. Biz bu enerji isinden, uzman olmadigimizdan pek anlamayiz, yani amator gozu ile hatta ogrenmek icin bakiyoruz. Ama uzmanlar da gercekleri inanc sistemlerine gore filtreden gecirdikleri icin bazi ortaya konmayanlari okumak, soylene-meyenleri soylemek, amator de olsak bize dustu. Bu boyle biline! Akkuyu da bizi su anda hic mi hic ilgilendirmiyor! Ama Akkuyu konusunu biraz daha inceleyelim, fikrimiz olusur ve yazariz!

Bugun bazi uzmanlarin ısrarla gundeme getirdikleri yenilenebilir enerji kaynaklari konusuna deginecegiz. Hidroelektrik, gunes enerjisi, ruzgar enerjisi, geothermal enerji ve biomass denen enerji alternatifleri bu tanimin icine giriyor. Bu enerji tiplerinin de onemli mahzurlari var. Birincisi buyuk sermaye yatirimi masraflari var, ikincisi de gundeme pek getirilmeyen cevre sorunlari yaratma ozellikleri.

Hidroelektrik uretimi tumuyle yenilenebilir bir kaynak degil. Cunku barajlar cokuyor ve doluyor.

Bircok yenilenebilir denen enerji kaynagi aslinda cok buyuk arazi ve alan harcanmasina neden oluyor. Gunes enerjisi icin bir suru kollektor yapimi, ruzgar enerjisi icin bir suru araziye beton dokumu, hidro enerji icin bir suru alani suya gommek hem zarar hem de cevre sorunu yaratabiliyor.

Gunes enerjisi icin kullanilan uniteler aslinda buyuk capta semikondoktorler. Uretimleri toksit artik yaratiyor. Mesela 1000 megawatt gunes enerjisi elektrik tesisi 30 yillik hayati boyunca 6850 ton zararlı metal icerikli artik yaratiyor. Benzer kapasitedeki solar termal tip denen ve ayna ile gunes enerjisi aksettiren bir uretim tesisi uretimi icin gerekli metal nedeni ile 435 bin ton imalat metal artigi yarattigi gibi bunun 16 bin tonu da krom ve kursun ile kirlenmis zararlı atik statusunde olurdu. Dunya capında yani global gunes enerjisi sistemi kurulsa bu dunyada mevcut demir kaynaklarının yuzde yirmisini tuketirdi. Insasi bir yuzyil surerdi ve tesisin calismasi icin de dunya demir uretiminin onemli bir kisminin her yil kullanilmasi gerekirdi. Bu tur bir global gunes enerjisi sistemi kurmak ve enerjiyi dunya yuzeyinin tumune dagitmak icin inanılmaz bir kirlenme de yaratmak gerekli.

Ruzgar enerjisi uretmek icin kurulan ve wind farm denen tesisler, inanılmaz boyutta beton ve celik in-saat gerektirdigi gibi, kapasiteleri de kucuk olurdu. Inanılmaz boyutta da ses ureterek farkli tip cevre etkileri yaratirlardi. Ruzgar turbinlerinin hayvan oldurme acisindan yaptıkları zararlar Kaliforniya'da yapılan denemelerde acikca ortaya cikmis durumda. Bir arastirmaya gore ruzgar enerjisi uretim çiftlikleri tarafından oldurulen kartal sayisi Exxon Valdez adli gemiden yayilan petrol nedeni ile olen kus sayisindan fazla imis. Yapılan tahminlere gore 1000 megawatt kapasiteli bir ruzgar enerjisi uretimi tesisinin elektrik uretim maliyeti fosil yakit yakan bir tesisin kabaca uc misline yakin olurdu.

Su anda dunyanin hidro enerji uretim potansiyelinin kabaca dortte biri kullanilmis durumda. Ama hidroelektrik uretim tesisleri de cevreciler tarafından boykot edilmeye baslandı.

Geothermal enerji projeleri dunyanin icindeki isiyi kullanmak uzere hazirlanan tesisler. Bu tesisler volkanik yerlerde ve geyser alanlarında yapildigindan ve bu alanlar da sinirli oldugundan, cevreciler de bu alanlari korumak istediginden pek guclu bir alternatif olusturmuyorlar.

Gercek su ki World Energy Council ve EA adli kuruluslar hidroelektrik uretiminin dunyada su andaki yuzde 6.9 civarındaki payini muhafaza edecegini ve butun diger hidrodisi yenilenebilir enerji uretim kaynaklarının ise su andaki yuzde 05 civarındaki kucucuk orandan 2020 yilinda toplamda sadece yuzde 5-8 arasinda bir pay alabilecek duruma gelme kapasitesinde oldugunu gosteriyor. Dunyada en cok yenilenebilir enerji uretimi yapan ulke olan ABD'de bile 1997-1998 arasinda toplam yenilenebilir enerji uretimi yuzde 9.4, hidro uretimi yuzde 9.2, geothermal yuzde 5.4, ruzgar enerjisi yuzde 50.5, ve

solar enerji yuzde 27.7 uretim azalmasi yasamis.

Yarin tabii gaz tartisilacak!

<http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2000/02/19/yazarlar/yazarlar30e.html>